

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

2 Sunt post facta mali nonnunqua[m] corripiendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

iniquæ sive ab hæretico, sive a laico monstratum fuerit, dummodo in unitate catholice fidei accipiatur, non carebit effectu. Alia vero sacramenta, ut facti corporis & sanguinis Domini, excommunicatio- nis, vel reconciliationis, si ab hæretico, vel catholico non sacerdoti ministrantur, vel nullam, vel leuissimam habebunt effectum. Unde & ab omnibus fidelibus nullatenus sine recipienda.

C. XL. ¶ In extremo positus etiam ab hæretico pœnitentiam accipere valet.

Illos Augustinus scribit in 1. lib. de baptismo contra Donatistas, c. 2.

¶ Quem forte cogērit extrema necessitas, ubi catholici per quem accipiat, non inuenit, & in animo pace catholica custodita, per aliquem extra unitatem catholicam positum acceperit, quod erat in ipsa catholicitate percepturus, si statim etiam de hac vita migraverit, non eum nisi catholicum deputamus. Si autem fuerit a corporali morte liberatus, cum se catholice congregationi etiam corporali præsentiā reddiderit, unde nunquam corde discesserit, non solum non improbatum quod fecit, sed etiam securissime, verissimeque laudamus: quia præsentem Deum credidit cordi suo, ubi unitatem servabat, & sine sancti baptismi sacramento (quod ubique invenit, non hominum, sed Dei esse oportet) noluit ex hac vita migrare. Si quis autem non possit in ipsa catholica accipere, aliqua b. mentis pervertitate elegerit in schismate baptizari, etiam si postea venerit ad catholicam ecclesiam, rectum est ibi e. prodesse sacramentum, quod alibi accipi quidem potest, prodesse autem non potest. peruersus & iniquus est, & tanto periculosius, quanto scientius.

¶ Postea in originali legitur, (etiam si postea venire ad catholicam cogit, quæ certus est ibi prodesse sacramentum, quod alibi accipi quidem potest, prodesse autem non potest) peruersus, &c. Sed ab glossam non est emendatum.

C. XLII. ¶ Ter annum poeniteat, qui de manu hæretici nefarius prohibitam communionem accipit.

Item Iulius Papa d.

¶ Qui desiderit, aut acceperit communionem de mandato hæretici, & nescit, quod catholica ecclesia contradicit, postea intelligens animum integrum poeniteat. Si autem scit, & neglexerit, & postea poenitentiam egerit, decem annos poeniteat. Alii iudicant septem, & quidam humiliter at quinq; annos poeniteat. Si quis permiserit hæreticum Missam suam celebrare in ecclesia catholica, & nescit, quadraginta dies poeniteat: si pro reverentia eius, animum integrum poeniteat: si pro damnatione ecclesie catholice, & consuetudinis Romanorum, profuerit ab ecclesia, sicut hæreticus, nisi habeat poenitentiam: si habuerit, decem annos poeniteat. Si recesserit ab ecclesia catholica in congregationem hæreticorum, & aliis persuaserit, & postea poenitentiam egerit, duodecim annos poeniteat, tres i. extra ecclesiam, septem inter audientes, & duos adhuc extra communionem. De his in canone dicitur, ut duodecimo a. anno communionem sine oblatione percipiant.

¶ Tres extra. Apud Burchardum & Ivo non legitur, quare extra ecclesiam, sed inter audientes, &c.

¶ Duodecimo. Burchardus & Ivo habent, decimo.

C. XLIII. ¶ Tertius est mortem arripere, quam de manu hæretici communionem accipere.

Item Gregorius Papa, lib. 3. dialog. cap. 31.

¶ Oportet Ermenegildus Rex juvenem terrenum regnum despicere, & forti desiderio coeleste quærere, a. Polyb. l. 1. tit. 2. Anst. lib. 9. c. 49. Ivo p. 1. c. 170. b. al. per aliquem non pervertitatem. c. al. illi. d. al. Eurychianus. e. al. exponitur. Theod. e. Polyb. l. 7. tit. 3. Burch. l. 17. cap. 103. Ivo p. 1. c. 17. f. Polyb. l. 7. tit. 6.

in ciliis vincularum jacens omnipotenti Deo ad se confirmandum a precibus effundere, tantoque sublimius gloriam transeuntis mundi despiciere: quanto & religatus agnoverat nil fuisse, quod potuerit auferri. Superveniente b. autem Paschalis festivitatis die, intempesta noctis silentio ad eum perfidus pater Arrianum Episcopum misit, ut de eius manu sacrilega consecrationis communionem perciperet, atque per hoc ad patris gratiam redire mereretur. Sed vir Deo deditus, Arriano Episcopo venienti exprobravit, ut debuit, ejusque à se perfidiam dignis increpationibus repulit: quia etiam exterius jacebat ligatus, apud se tamen in magno mentis culmine stabat securus. Ad se ita que reverlo Episcopo Arriano pater infremuit, statimque suos apparitores misit, qui constantissimum confessorum Dei illic, ubi jacebat, occiderent. Quod & factum est.

QUÆSTIO II.

¶ Videtur autem post mortem nullus excommunicari valere, vel absolvi, ex verbis Evangelii monstratur, quibus dicitur. c. [Quodcumque ligaveris super terram, &c.] Super terram, inquit, non sub terra: ostendens, quod viventes pro varietate suorum meritorum salvere possimus, vel ligare: de mortuis autem sententiam ferre non possumus.

C. I. ¶ Non possunt ab ecclesia absolvi post mortem, qui in hac vita ab ea noluerunt absolvi.

Unde Leo Papa scribens Rustico Narbonensi Episcopo, epist. 90. cap. 7. al. epist. 92. c. 6.

D. e. d. communiōne i. privatis, & ita defunctis.] Horum causa Dei iudicio reservanda est, in cujus manu fuit, ut talium obitus non usque ad communionis remedium differretur. Nos autem, quibus viventibus non communicavimus, mortuis communicare non possumus.

¶ De communiōne privatis, & ita defunctis.] Verba hæc in codice canonum sunt titulus vigesimi decreti Leonis primi, & ea Burchard. non habet. Reliqua vero sunt ipsius Leonis verba.

C. II. ¶ Ecclesia viventes potest ligare vel solvere, non mortuos.

Item Gelasius Papa in commentario, Faustis magistro, sumgenti legationis officio apud Constantinopolim.

¶ Legatur e. ex quo est religio Christiana, vel certe de- tur exemplum in ecclesia Dei à quibuslibet Pontificibus, ab ipsis Apostolis, ab ipso denique Salvatore veniam, nisi se corrigentibus, fuisse concessam. Auditum enim f. sub isto coelo nec legitur omnino, nec dicitur, quod eorum voce deprecatur: date veniam nobis, dum tamen nos in errore dixerimus. Id quoque pariter ostendunt, qui nobis canones nituntur opponere, quibus hoc canonibus, quibus regulis, qua lectione, quove documento, sive à majoribus nostris, sive ab ipsis Apostolis (quos potiores merito fuisse non dubium est) seu ab ipso Domino Salvatore, qui iudicaturus creditur vivos & mortuos, sive factum est unquam, vel faciendum esse mandatur? Mortuos suscitasse Christum legimus: in errore mortuos absolvisse non legimus. Et qui certe hoc faciendi solus habuit potestatem, beato Petro g. principaliter mandat Apostolo. [Quæ ligaveris super terram, ligata erunt & in caelis: & quæ solveris super terram, erunt soluta & in caelis.] Super terram, inquit. Nam in hac legatione defunctum nusquam dixit absolvi.

¶ In commentario, ex quo sumptum est caput hoc, antea narratur, senatores Constantinopolitani petisse à Gelasio, ut

a. al. confortandum. b. i. q. 1. superveniente. c. Matth. 16. d. Burchard. lib. 11. cap. 72. Ivo part. 1. 4. cap. 60. Passor. lib. 1. c. 116. vide infra c. 2. 11. q. 3. c. 37. e. Polyb. l. 7. tit. 1. f. al. autem. g. Matth. 16.

*sibi liceret communicare cum Achatio ab Apostolica sede excommuni-
cato, hancq; sibi veniam concedi poposuisse. Quorum absurdam
petitionem rejiciens Gelasius, hac qua in hoc capite continentur ipsi
Eusio, quem Constantinopolim mittebat, in communitorio suo gessit.*

C. III. ¶ Non oportet ab eorum elemosinis post
mortem abstinere, quibus in vita communi-
care non desistimus.

*Item Urbanus secundus Guzmundo E-
piscopo.*

SANDE a quod super Richardo filio Borelli vestra fra-
ternitas se egisse innotuit pro zelo Dei, & anima-
rum charitate, laudamus. Sed non aded timendum, non
aded est vobis ab eius elemosinis abstinendum. Inter
ceteros quippe nostrae fidei Patres beatus Leo b Papa
Doctor egregius, [Quibus vivis, inquit, non communica-
vimus, nec mortuis communicare debemus.] Constat
ergo, quoniam quibus vivis (ut ex opposito loquamur,
communicavimus, mortuis quoq; communicare possu-
mus. Nos plane inter duo oppugnancia positi, inter im-
pios videlicet & schismaticos, schismaticis ullo modo
communicare non possumus, aut licet: peccatoribus ve-
ro, & praevidis dispensative propterea communica-
mus, quia & ecclesiam haecenus sustentaverunt, & fe-
deles in posterum pollicentur. Alioquin oportet nos
de hujus mundi partibus exire. Sub qua etiam sponsio-
ne nos eis nuper in beati Petri nataliis absolutionem
indulsumus. Quia ergo praedictus vir neq; nominative
excommunicatus, neq; communicans e cum excommu-
nicatis ex nomine exiit, sed in Domini sui fide atque
servitio permansit, licet nobis dispensative, id est, quam-
diu eos patimur, ejus elemosinis communicare, &
defuncti animam Christianae religionis modis omnibus
adjuvare.

C. IV. ¶ De eodem.

*Item Gelasius Papa universis Episcopis per Darda-
niam, sive per Illyricum constituit.*

NEC a quisquam omnino vobis persuadeat Achatio
pravariationis suae crimen fuisse laxatum: quia,
qui postquam in collegiū recidens pravitatis jure meruit
ab Apostolica communione secludi, in hac eadem persi-
stens damnatione defunctus est, absolutionem, quam su-
perstes, nec quasivis omnino, nec meruit, mortuus jam
non potest impetrare. Siquidem ipsis Apostolis Christi
voce delegatum est: [Quae ligaveris super terram, &c.]
Ceterum jam de eo, qui in divino est iudicio constitutus,
nobis fas non est aliud decernere praeter id, in quo eum
dies supremus invenit. Atque ideo, nisi ejus nomine re-
suscitato, ceterisque confortibus hujus erroris, cum nullo
proorsus eorum participare debetis mensse Dominica pu-
ritatem, quam majores nostri semper ab haeretica ma-
gnopere servaverunt pollutione discretam.

¶ *Epistola, ex qua hoc caput acceptum est, extat inter alia scri-
pta Gelasii in vetusto codice Vaticanis: in quo etiam multae aliorum
Pontificum epistola habentur.*

C. V. ¶ In corrigibili damnationis sententia rela-
xare non potest.

*Item Leo Papa epist. 9. ad Pulcherium Au-
gustinum.*

DAMNATIONIS sententiam quicumque metetur accipe-
re, si in suo sensu voluerit permanere, nullus rela-
xare poterit.

¶ *Verba Leonis de Eutyche agentis, sunt haec.* [Qui dum vi-
derit insipientiae suae sententiam catholicis auribus displice-
re, revocare se à sua opinione debuerat, nec ira ecclesiae
praesules commovere, vel damnationis sententiam me-
retur: quam utique, si in sua sententia voluerit perma-
nere, nullus poterit relaxare.

a Ivo part. 14. c. 68. b Sup. eadem, de communiōne. c alt.
pro tempore. d 1. Corinth. 5. e Aug. l. 2. c. 36. Polyg. l. 7. tit. 1.
f Matth. 16.

2 pars. His auctoritatibus probatur, quod viventes, non mor-
tuos solvere possumus, vel ligare. Verum hoc non de omni crimine
intelligendum est. Sunt enim quadam crimina, de quibus etiam
post mortem accusari potest quilibet, vel damnari, velat haereti.

C. VI. ¶ Haeretici etiam post mortem sunt ex-
communicandi.

Unde in prima actione quinta synodi legitur.

SANDE r profertur a à quibusdam, qui dicunt opo-
rere post mortem haeticos anathematizari, & se-
qui in hoc doctrinae sanctorum Patrum, qui non so-
lum viventes haeticos condemnaverunt, sed & post
mortem, utpote in sua impietate mortuos: sicut eos,
qui injuste condemnati sunt, revocaverunt post mor-
tem, & in facris diptychis 3 scripserunt. Quod factum
est & in Ioanne, & in Flaviano religiose memoris Epi-
scopis Constantinopolitanis. *Item in actione quata.*

¶ *Augustinus b ait:* [Si forte isti libri ita delectat
traditorem suum, sicut Dominus designavit Iudam, re-
gatur in eis nominatim & expresse vel Caeilianum,
vel ordinatores, eorumdem librorum fuisse traditores,
& si non eos anathematizavero, ipse cum e eis sub-
cer tradidisse.] & infra in eadem actione. ¶ *Quae modo
recitata sunt, Augustinus sanctae memoriae consulit, &
conveniunt 3 statui tenenti & expresse vel Caeilianum,
Inpium vero dogma jam inculpatum 4, & condemna-
tum est: & eos, qui tali dogmati obnoxii sunt, anathe-
matizari vult ecclesiae traditio, licet etiam mortui es-
sent. Ideo sanctae memoriae Augustinus dixit: [Quod si
modo convinceretur Caeilianus de his, quae inferuntur
ei, etiam post mortem eum anathematizo.] *Item
supra in eadem actione.* ¶ *Multi d Episcopi congregati
& quadam de diversis causis ad ecclesiasticum statum
pertinentibus disponentes, statuerunt de Episcopi opinio-
fundis, qui haeticis suas facultates reliquerunt, ut
etiam post mortem anathemati subicerentur. Summe-
ro etiam de Augustini sanctae memoriae epistola dica-
tes, quod si qui in vita sua non recte sapuerunt, licet non
condemnati fuissent adhuc viventes, tamen demer-
strato peccato, isti etiam post mortem anathemati sub-
jiciantur. *Item infra.* [¶ Si vera essent, quae ab eis
objecta sunt Caeiliano, & nobis possent aliquando mon-
strari, ipsum jam mortuum anathematizavimus.] *Item
infra.* [¶ Dicis licet mihi etiam hodie de mortuis publi-
care: quia iudicium non tantum de vivis, sed etiam de
mortuis fieri potest.] & infra. ¶ *Rambulus sanctae
memoriae, Episcopus factus Edeffensis civitatis, qui in sa-
cerdotibus explenduit, & Theodorum illum Moplucho-
num etiam post mortem in ecclesia anathematizavit.
Item infra.* ¶ *Romanorum etiam ecclesia ante annos
paucos Dioscorum, qui fuit Papa ejusdem ecclesiae, &
post mortem anathematizavit, cum nec in sua peccas-
set. Et hoc sciunt omnes, qui degunt Romae: & maxi-
me, qui in dignitatibus existunt: qui etiam eidem Dio-
scoro communicatores permanserunt usque ad eius
mortem. Item infra.* ¶ *Si ad tempora Theophilii sanctae
memoriae, vel superius aliquis recarerit, etiam Orige-
nem inveniet post mortem anathematizatum. Quod et-
iam nunc in isto h fecit & vestra sanctitas, & Vigilias
religiosissimus Papa antiquioris Romae. Item infra.* ¶ *San-
cta 3 synodus dixit. Sufficiunt quidem, quae dicta &
prolata sunt, ecclesiasticam traditionem demonstrare,
quod oportet haeticos & post mortem anathemati-
zari. Item in eadem collatione ostendit. ¶ *Sancta synodus
dixit. Augustini sanctae memoriae, qui inter Africanos****

a Ivo part. 14. c. 62. Pam. l. 5. c. 115. & sequentibus. b In lib.
de unitate ecclesiae, cap. 3. c al. cum patet. d In can. Affe.
cap. 84. e al. relinquunt. f Aug. Epist. 10. ad Bonifac. Aug.
contra Cresconium, lib. 3. cap. 29. g al. resistendū. h al. Episc.
i Ivo p. 14. c. 69. Episc.

